

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ Č. 2/23

V Luxemburgu 12. januára 2023

Rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-702/20 | DOBELES HES a C-17/21 | GM

Samotné zavedenie štátnej pomoci nemôže mať pôvod v rozhodnutí súdu

Dňa 5. mája 2005 prijalo Lotyšsko zákon (platný a účinný od 8. júna 2005 do 31. decembra 2014), ktorým sa mení postup uplatniteľný na predaj nadproduktie výrobcami elektrickej energie za vyššiu sadzbu. Tento zákon stanovoval, že výrobcovia elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie, ktorí už k tomuto dátumu svoju činnosť začali, si zachovávajú výhodu vyplývajúcu z predchádzajúcich podmienok, ktoré boli v podstate priaznivejšie, pokiaľ ide o ceny uplatňované na predaj za vyššiu sadzbu. Spoločnosti DOBELES HES SIA a GM SIA sú dve lotyšské spoločnosti, ktoré prevádzkujú vodné elektrárne vyrábajúce elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov energie. Po nadobudnutí účinnosti tohto zákona lotyšský regulačný orgán, ktorý má právomoc určovať priemernú tarifu za elektrickú energiu, si tento zákon vyložil tak, že vo vzťahu k týmto výrobcom má za dôsledok zablokovanie priemernej tarify za predaj elektrickej energie v jej hodnote platnej k 7. júnu 2005. Preto tento orgán prestal túto tarifu aktualizovať.

Na základe uvedeného žalujúce spoločnosti požadovali od regulačného orgánu zaplatenie „náhrady škody“ za straty vzniknuté z dôvodu zablokovania tarify. Regulačný orgán týmto žiadostiam odmietol vyhovieť, avšak vnútroštátny správny súd ich žalobe čiastočne vyhovel.

Lotyšský Najvyšší súd, na ktorý bol podaný kasačný opravný prostriedok, požiadal Súdny dvor o výklad článku 107 ods. 1 a článku 108 ods. 3 ZFEÚ, nariadenia o pomoci *de minimis*¹ (štátna pomoc v nízkej sume, ktorá sa Komisii nemusí oznamovať) a nariadenia stanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 ZFEÚ².

Súdny dvor v prvom rade rozhodol, že dve alternatívne kritériá umožňujú identifikovať „štátne prostriedky“, ktorých mobilizácia sa vyžaduje na to, aby existovala „štátna pomoc“ v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ: ide buď o finančné prostriedky pochádzajúce z dane alebo iných poplatkov, ktoré sú podľa vnútroštátnej právnej úpravy povinné a ktoré sú spravované a prerozdeľované v súlade s touto právnou úpravou, alebo o finančné prostriedky, ktoré zostávajú nepretržite pod kontrolou štátu.

Súdny dvor v tejto súvislosti poukázal na to, že dátum úplnej liberalizácie trhu s elektrickou energiou v Lotyšsku je irelevantný na účely posúdenia, či sa výhoda, ktorú predstavuje nákup elektrickej energie za vyššiu sadzbu, má kvalifikovať ako štátna pomoc. **Kvalifikácia „štátnej pomoci“ totiž nepodlieha podmienke, aby bol dotknutý trh najprv úplne liberalizovaný.**

Súdny dvor tiež pripomenul, že verejná pomoc, ktorá predstavuje opatrenia orgánu verejnej moci zvyhodňujúce

¹ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc *de minimis* (Ú. v. EÚ L 352, 2013, s. 1).

² Nariadenie Rady (EÚ) 2015/1589 z 13. júla 2015 stanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 248, 2015, s. 9).

určité podniky alebo určité výrobky, má podstatne odlišnú právnu povahu než náhrada škody, ktorú sú vnútroštátne orgány prípadne povinné vyplatiť jednotlivcom z titulu ujmy, ktorú im spôsobili. Náhrada škody tak nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle práva Únie. Naproti tomu na účely určenia, či sumy predstavujú „štátnu pomoc“, je irelevantné, či žaloby o ich vyplatenie sú podľa vnútroštátneho práva kvalifikované ako „návrhy na vyplatenie náhrady“ alebo ako „návrhy na náhradu škody“.

Okrem toho platí, že pokiaľ vnútroštátna právna úprava zaviedla „štátnu pomoc“, takúto pomoc predstavuje aj vyplatenie sumy požadovanej v súdnom konaní na základe tejto právnej úpravy.

V reakcii na argumentáciu Komisie **Súdny dvor rozhodol, že samotné zavedenie štátnej pomoci nemôže mať pôvod v rozhodnutí súdu. Toto je totiž založené na posúdení vhodnosti, ktoré nepatrí medzi úlohy súdu.**

Pokiaľ ide ďalej o uplatniteľnosť práva Únie v oblasti pomoci *de minimis*, Súdny dvor poznamenal, že práve s ohľadom na celkovú výšku už vyplatených súm a súm, ktoré ešte žalobkyne požadujú počas referenčného obdobia, treba za predpokladu, že ide o štátnu pomoc, posúdiť, či má pomoc charakter pomoci *de minimis*.

Napokon v prípade, že vnútroštátny súd rozhoduje o návrhu na vyplatenie protiprávnej pomoci, to znamená takej pomoci, ktorá Komisii nebola oznámená napriek tomu, že nepredstavuje pomoc *de minimis*, tento súd je povinný takýto návrh zamietnuť. Vnútroštátny súd však môže vyhovieť návrhu, ktorého predmetom je vyplatenie sumy zodpovedajúcej novej pomoci, ktorá nebola oznámená Komisii, a to pod podmienkou, že dotknuté vnútroštátne orgány túto pomoc vopred riadne oznámia tejto inštitúcii a že táto inštitúcia v tejto súvislosti poskytne svoj súhlas alebo sa jej súhlas bude považovať za poskytnutý.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie a zhrnutie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Zostaňte v spojení!

